

8. Instruksjons- og organisasjonsmyndighet

8.1 Innledning

- Den hierarkiske organiseringen
- Over- og underordningsforholdet

8.2 Begrepene

- Organisatoriske bestemmelser: Oppretter, plasserer, omorganiserer og nedlegger organer
- Instruks er pliktregler (påbud og forbud)
- Instruks verken gir eller begrenser myndighet
- Spesielle og generelle instruks
- Prosessuelle og materielle instruks
- En "firefeltstabel"
- Form: Lov, plenarvedtak, kgl. res. rundskriv m.v.

8.3 Organisasjonsmyndighet

- Stortinget: Generell myndighet til å organisere forvaltningen ved lov eller plenarvedtak
- Regjeringen: Generell myndighet til å organisere forvaltningen (grl. § 3) og spesiell myndighet til å organisere departementene (grl. § 12 tredje ledd)
- Konkurrerende kompetanse for Stortinget og Regjeringen
- Departementene m.v.: Generell organisasjonsmyndighet

8.4 Stortingets instruksjonsmyndighet

- Hjemmel. Sammenhengen med parlamentarismen
- Stortinget: Generell instruksjonsmyndighet på forvaltningsområdet (§ 8-området)
- Begrensninger på prerogativområdet
- Særlig om grl. § 19
- Særlig om grl. § 21
- Særlig om grl. §§ 25 og 26
- Instruksjonsadgangen i plenum kan begrenses ved formell lov
- Formspørsmål: Instruks eller meningsytring?
- Lov- eller plenarvedtak er påkrevet
- Komitéuttalelser er ikke nok
- Stortingsmeldinger (vedtak og "vedlegges protokollen")
- Adressaten: Normalt Regjeringen

8.5 Forvaltningsorganenes instruksjonsmyndighet

- Regjeringen kan normalt instruere, jf. grl. § 3
- Departementer, direktorater m.v. kan instruere underordnede organer
- Instruksjonsmyndigheten kan begrenses av Stortinget ved lov